

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY* tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), 1999 yılından bu yana 21 Şubat gününü, uluslararası uzlaşmayı, kültürel çeşitliliği ve çok dilliliği desteklemek amacıyla "Uluslararası Anadil Günü" olarak ilan etmiştir. Söz konusu günün ortaya çıkışı Pakistan Devleti'nin Bengal diline yönelik yasaklayıcı, engelleyici ve asimilasyoncu politikalarına karşı Bengal halkının direnişine dayandırılmaktadır. Dünyanın birçok yerinde tekçilik, ırkçılık ve aşırı milliyetçilik etkisi nedeniyle ulus devletler; halkların doğal dillerinin sınırlandırılması, kullandırılmaması, geliştirilmemesi amacıyla politikalar geliştirmektedir.

UNESCO'nun "Tehlike Altındaki Diller Atlası" verilerine göre ise dünya genelinde konuşulan yaklaşık 6.000 dilin yüzde 43'ü korunaklı ve güvence altında olmayıp yok olma riski ile yüz yüzedir. Bu kapsamda Türkiye'de risk altında olan dil sayısının 18 civarında olduğu ifade edilmektedir. Dillerin yaşamın her alanında kullanımına imkan sağlamak, yok olmalarının önüne geçmek için alınabilecek en uygun tedbirdir. Özellikle anadilleriyle eğitim, sağlık ve diğer kamusal hizmetlere erişmeyen milyonlarca yurttaşın Türkiye'de yıllardır yaşadığı bilinmektedir.

Anadilin etkili bir şekilde öğrenimi diğer dillerin de öğrenimini etkilemektedir. Türkiye'de yıllardır sürdürülen "yabancı" dil eğitiminin başarısızlığının en önemli nedeni; yurttaşların ana diline ilişkin eğitim başta olmak üzere kamusal hizmet sunumunun eksik olmasıdır. Özellikle Kürtçe konuşan milyonlarca yurttaşın birçok kamu kurumunun hizmetlerinden bihaber olduğu, hizmet sunumu sırasında taleplerini doğru bir şekilde aktaramadığı, birçok zaman hak kayıplarının yaşandığı bilinmektedir.

Bu kapsamda;

- 1) Türkiye’de kaç farklı anadil mevcuttur? Yok olma riski altında olan diller hangileridir? Yok olmalarını önlemek amacıyla Bakanlığınızca hangi tedbirler alınmaktadır?
- 2) Bakanlığınızın desteklediği sinema filmleri içerisinde Kürtçe dili ile çekilmiş filmlere ayrılan destek miktarı ne kadardır?
- 3) Türkiye’de Kürtçe lehçeleri ile yayınlanan dergi, gazete ve diğer periyodik yayınların sayısı kaçtır?
- 4) 2002-2021 yılları arasında yayınlanan Kürtçe kitapların sayısı kaçtır? Bu kitaplar kamuya ait satış ve sergi yerlerinde erişilebilir durumda mıdır?
- 5) Türkiye’de Kürtçe yayın yapan TV, Radyo ve Kürtçe yayımlanan programı sayısı kaçtır?
- 6) Kürtçe TV ve radyoların yararlandığı destekler nelerdir?
- 7) Türkiye tanıtım çalışmalarında Kürtçe dili versiyonları mevcut mudur? Hangi dillerde Türkiye tanıtılmaktadır?
- 8) Yerli ve yabancı Kürt turistler için havalimanlarında Kürtçe danışmanlık birimleri mevcut mudur?
- 9) Kürt turistlerin geçen yıllarda Trabzon’da maruz kaldığı fiziksel saldırı ve benzeri durumların yaşanmaması için hangi tedbirler alınmaktadır?